

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на докторант Атанаска Симеонова Методиева на тема:

“Творчеството на Анна Баркова в литературния контекст на лагера и авангарда”

От проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова,

член на научно жури в конкурса за присъждане на образователната и научната степен „доктор“

Атанаска Методиева е завършила българска филология в ЮЗУ „Н. Рилски“. Познавам я още като студентка и после като нейн научен ръководител: амбициозен човек, който от самото начало проявяваше интерес към литературата и впоследствие към руската литература, така че продължаването ѝ в редовна докторантура след магистърската степен беше логично и очаквано.

По време на докторантурата си тя продължи да избистря интересите си към определени аспекти на руското литературно поле, което наложи и смяната на първоначално избраната тема. Лично аз приветствах насоката ѝ към области, които са сред така наречените „бели полета“ и са благодатни за изследвания и анализи, а не преповтарят познатото от различен ъгъл. В този смисъл темата за творчеството на поетесата Анна Баркова в монографичен план беше удачен избор, който завърши и с представения тук труд.

В периода на своята докторантура Атанаска Методиева се включи в няколко проекта, които несъмнено са дали отражение и върху работата ѝ: единият на гл.ас.

д-р Бойка Илиева за така нар. „женска“ литература, а другият „Докторантски филологически център“, в който тя работи известно време и в уъркшопите и в обсъжданията, мисля, че е получила и някои важни и ценни съвети. Факт е, че докторантите, които присъстват на такива събития, конференции и участват в работата на проекти, успяват по-адекватно да изградят своите текстове. Тя публикуваше и статии, които в хода на работата ѝ върху текста избистриха основните акценти на дисертацията.

Като завършен текст дисертацията съдържа 255 страници (увод, четири глави, заключение, приложение и 136 заглавия в библиографския раздел), както и богато приложение /с ръкописи на авторката Баркова/.

Структурата на работата е монографична. Първите глави въвеждат в поетическото творчество на Баркова, както и в културния и исторически контекст на епохата, на фона на която е визиран нелекият път на поетесата от коридорите на властта до лагера. Дисертантката е проучила и изследвала много автентични източници, работи с писма, архиви и ръкописи, което само по себе си е изключително важно за проследяване на особеностите на авторския почерк, както и за връзките и аналозиите на това творчество с естетическите тенденции на времето.

Тук може би е мястото да отбележа, че и руски език Методиева започна да изучава сама като студентка. На фона на все по-малкото усилия, които влагат младите хора, удобно разчитайки само на интернет източници, работата с архиви и оригинални текстове неща няма как да не правят впечатление и да будят уважение. Личи, че дисертантката е вложила много хъс и любов в изследването.

На места обаче в собствения ѝ стил има неизчистени русизми. Има и други проблеми: някъде изказът е усукан и завъртян, не се доизясняват неща, които читателят не е длъжен да знае, вероятно с презумпцията на човека, потънал в собствения си текст, на когото контекстът му е ясен.

Като научен ръководител на дисертантката мога да кажа, че работата претърпя няколко редакции, моите насоки винаги са били в посока на по-изчистени акценти, без желание да се каже всичко, което предстои, в едно изречение, което е невъзможно и е излишно усилие.

В първите глави особено все още се чувства известна хаотичност на отделни части по отношение на основната задача и основните акценти на текста. Все още са останали неизчистени някои технически и правописни грешки, което следва да бъде коригирано, ако работата бъде издадена, което бих препоръчала.

Друг характерен проблем, който беше проблем на работата в предишни варианти, бе слабо очертаната връзка с България и българското, към което съм насочвала дисертантката от начало. Защото знаем, че може да направиш прекрасен анализ на нечие творчество, но ако не става дума за автор от световна величина, и освен това връзката със страната, където се прави това изследване е съвсем слаба, то това обезсмисля някои авторови усилия. Радостна съм да отбележа, че в последния вариант на дисертацията Атанаска Методиева се е съобразила с бележките на колегите и с моите и е допълнила липсващите връзки и акценти.

За мен най-интересни при работата с дисертацията бяха главите, свързани с прозата на Баркова, които и звучат най-еднородно и убедително и в които Методиева разглежда паралелно литературните и житейските трансформации на творчеството на Баркова между авангарда и лагера.

Авторефератът отговаря точно на съдържанието и структурата на дисертационния труд и отразява целите, задачите и методологията на работата. Дисертантката е представила на вниманието на уважаемото жури и 8 публикации – една в чужбина, което е повече от средно публикуваното от средностатистическия докторант в рамките на 3-годишна докторантура и показва една активна изследователска и публикационна позиция.

В заключение, смятам, че въпреки някои отделни бележки, неизчистености и др., дисертацията на Атанаска Методиева е цялостно и самостоятелно изследване, което може да бъде успешно защитено и в този смисъл изразявам убеждението си, че трудът отговаря на научните и законовите изисквания за дисертабилност, като предлагам на почитаемото научно жури да присъди на Атанаска Методиева образователната и научна степен „доктор”.

Проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова,

12 ноември 2015